

Natura 2000 Fenntartási Terv

*HUDD20059 Balatonkeresztúri rétek
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület*

2021

Együttműködő partnerek
Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

Felelős tervező

Mille János

Vezető szakértők

Mille János

Közreműködő szakértők

Miókovichs Eszter (biológus, botanikus)
Dr. Winkler Dániel (erdőmérnök)
Rozner György, Kovács Hajnalka

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

TARTALOMJEGYZÉK

1. A TERÜLET AZONOSÍTÓ ADATAI.....	5
1.1 NÉV.....	5
1.2 AZONOSÍTÓ KÓD.....	5
1.3 KITERJEDÉS.....	5
1.4 A KIJELÖLÉS ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ FAJOK ÉS/VAGY ÉLŐHELYEK.....	5
1.4.1 A terület jelölő élőhelyei.....	5
1.4.2 A terület jelölő fajai.....	5
1.5 ÉRINTETT TELEPÜLÉSEK.....	6
1.6 EGYÉB VÉDETTSÉGI KATEGÓRIÁK.....	6
1.7 TERVEZÉSI ÉS EGYÉB ELŐÍRÁSOK.....	6
2. VESZÉLYEZTETŐ TÉNYEZŐK.....	8
3. KEZELÉSI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA.....	10
3.1 TERMÉSZETVÉDELMI CÉLKITŰZÉS, A TERÜLET RENDELTETÉSE.....	10
3.2 KEZELÉSI JAVASLATOK.....	10
3.2.1. <i>Élőhelyek kezelése.....</i>	<i>11</i>
3.2.1.1. Gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok.....	11
3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok.....	12
3.2.1.2.1. Mezőgazdálkodás.....	12
3.2.1.2.2. Erdőgazdálkodás.....	22
3.2.1.2.3. Vadgazdálkodás.....	27
3.2.1.2.4. Vízgazdálkodás.....	28
3.2.2. <i>Élőhely-rekonstrukció és élőhelyfejlesztés.....</i>	<i>30</i>
3.2.3. <i>Fajvédelmi intézkedések.....</i>	<i>32</i>
3.2.4. <i>Kutatás, monitorozás.....</i>	<i>32</i>
3.2.5. <i>Mellékletek: a tervezési területen javasolt természetvédelmi kezelési egységek (térkép).....</i>	<i>33</i>
3.2.6. <i>A tervezési terület helyrajzi számait érintő kezelési egységek.....</i>	<i>34</i>
3.2.7. <i>A tervezési terület erdőrészeit érintő kezelési egységek.....</i>	<i>43</i>
3.3. A KEZELÉSI JAVASLATOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK LEHETSÉGES ESZKÖZEI A JOGSZABÁLYOK ÉS A TULAJDONVISZONYOK FÜGGVÉNYÉBEN.....	44
3.3.1. <i>Agrártámogatások.....</i>	<i>44</i>
3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer.....	45
3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer.....	46
3.3.2. <i>Pályázati források.....</i>	<i>47</i>
3.3.3. <i>Egyéb.....</i>	<i>47</i>
3.4.1. <i>Felhasznált kommunikációs eszközök.....</i>	<i>48</i>
3.4.2. <i>A kommunikáció címzettjei.....</i>	<i>51</i>
3.4.3. <i>Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel.....</i>	<i>52</i>

1. A terület azonosító adatai

1.1 Név

Tervezési terület neve:	Balatonkeresztúri rétek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
--------------------------------	--

1.2 Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUDD20059
---------------------------------------	-----------

1.3 Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	588,65 ha
---------------------------------------	-----------

1.4 A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és fajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 2020. évi változatát vettük alapul.

1.4.1 A terület jelölő élőhelyei

- 7210* Meszes lápok télisással (*Cladium mariscus*) és a *Caricion davallianae* fajaival
- 6440 Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei
- 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek

* kiemelt jelentőségű élőhelytípus

1.4.2 A terület jelölő fajai

- skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*)
- vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
- harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)

1.5 Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Somogy megye:

- Balatonfenyves
- Balatonkeresztúr
- Kéthely

1.6 Egyéb védettségi kategóriák

A tervezési terület részben az Országos Ökológiai Hálózat magterületének része, részben a pufferzónába esik, a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény alapján.

A tervezési területen található, kisebb kiterjedésű lápok a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján „ex lege” védettek.

1.7 Tervezési és egyéb előírások

Településrendezési eszközök

- Balatonfenyves Község Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2020.(IX.25.) számú önkormányzati rendelete Balatonfenyves Község Helyi Építési Szabályzatáról
- Balatonkeresztúr: Balatonkeresztúr Község Önkormányzat Képviselő-testülete 9/2009. (VI.25.) önkormányzati rendelete Balatonkeresztúr község Helyi Építési Szabályzatáról.
- Kéthely: Kéthely Község Önkormányzat Képviselő-testülete 13/2005. (VII.01.) önkormányzati rendelete Kéthely község Helyi Építési Szabályzatáról.

Körzeti erdőtervek

- Marcali erdőtervezési körzet körzeti üzemterve – ügy száma: SO-04G/ERD/6810/1/2017. Érvényes: 2017. január 1. – 2026. december 31.

Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

10/2018. (VII.3.) AM rendelet a Dél-dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről: 410.számú Dél-balatoni vadgazdálkodási tájegység. (vadászatra jogosult kódja: 350210)

A vadgazdálkodási üzemtervek érvényessége egységesen 2037. 02. 28-ig terjed, az üzemtervek a Somogy Megyei Kormányhivatal vadászati hatóságának adatbázisában érhetők el.

Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv

Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervét” a Kormány 2016. március 9-én fogadta el, és a Magyar Közlöny 2016. évi 44. számába megjelent 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozatban, illetve a Hivatalos Értesítő 14. számában hirdette ki. A VGT2 tartalmazza a 2016-2021 időszakra vonatkozó intézkedési programot. A következő, második felülvizsgálat eredményeként, 2021. december 22-ig kell elkészülnie Magyarország 2022-2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási tervének.

- A tervezési terület a Balaton részvízgyűjtő területen belül a Balaton közvetlen (4-2) tervezési alegység területén helyezkedik el.

2. Veszélyeztető tényezők

1.a táblázat: a tervezési területen jellemző veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H=nagy, M=közepes, L=kis)	Érintett összes terület nagysága (%)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A06	Gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése)	H	14,02	14,02	A mezőgazdasági termelés visszaszorulása a gyepterületek gazdasági leromlásához vezet (nádasosodás, cserjésedés, adventív fajok terjedése), mely a 6440 Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, valamint a 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek jelölő élőhelyet veszélyezteti. Ugyancsak így módon veszélyeztetett a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) állománya is.
I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)	H	16,03	16,03	A kezeletlenség miatt az inváziós fajok, jellemzően a két aranyvessző faj (<i>Solidago gigantea</i> , <i>Solidago canadensis</i>) terjed, de a fásszárúak közül jelen van a zöld juhar (<i>Acer negundo</i>) is, mely a 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek jelölő élőhelyet veszélyezteti.
L01	Természetes abiotikus folyamatok (pl. erózió feliszapolódás, kiszáradás, elsüllyedés, szikesedés)	H	0,47	0,47	Hosszabb aszályos periódusokban akár a teljes kiszáradás is előfordulhat, így a 6440 Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, a 7210* Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a <i>Caricion davallianae</i> fajaival, valamint a 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek jelölő élőhelyeket, valamint a vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) jelölő

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H=nagy, M=közepes, L=kis)	Érintett összes terület nagysága (%)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
					kételtűfaj és a hasas törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) állományait veszélyezteti.
L02	Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében (más, mint a mezőgazdasági vagy erdészeti gyakorlatnak által okozott közvetlen változás)	H	15,56	15,56	A kezelés hiánya miatt, egyes területrészekben, a gyepterületeken a cserjésedés és erdősülés jelentkezik, mely a 6440 Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei, a 7210* Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a <i>Caricion davallianae</i> fajaival, valamint a 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek jelölő élőhelyeket veszélyezteti. A nem erdőtervezett faszorok esetleges megszűnése kedvezőtlenül hat a skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), a kerekvállú állásbogár (<i>Rhysodes sulcatus</i>) és a szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) állományára

1.b táblázat: a tervezési területen jellemző potenciális veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H=nagy, M=közepes, L=kis)	Érintett összes terület nagysága (%)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A09	Intenzív legeltetés vagy túllegeltetés	M	14,02	14,02	A legeltetés intenzívebbé válása, a nagyobb számú legelő állat erősebben igénybe veszi a gyepterületeket, így veszélyezteti a 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek jelölő élőhelyet.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1 Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

A Balatonkeresztúri réteken a legfőbb természetvédelmi célkitűzés a jelölő élőhelyek állapotának javítása, kiterjedésének növelése, illetve a jelölő fajok állományainak növelése.

A 6440 Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei, a 7210* Meszes lápok télisással (*Cladium mariscus*) és a *Caricion davallianae* fajaival és a 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek esetében elsődleges cél az élőhely kiterjedésének növelése. Ennek keretében meg kell akadályozni a terület özönnövényekkel (elsősorban *Solidago spp.*) történő betelepülését.

3.2 Kezelési javaslatok

A Balatonkeresztúri rétek kezelési egységeinek lehatárolása a 2015-ben aktualizált Á-NÉR alapú élőhelytérkép alapján történt. Ennek során az azonos kezelést igénylő élőhelyfoltokat összevontuk, illetve az élőhelyfolton belül különböző kezelést igénylőket leválasztottuk. Arra törekedtünk, hogy a kezelési javaslatok megfelelő mértékben specifikusak lehessenek, így az eltérő kezelést igénylő élőhelyeket külön kezeltük. Ugyanakkor azt is szem előtt tartottuk, hogy a kezelési egységek rendszere könnyen áttekinthető legyen és a terület ne legyen indokolatlanul felaprózva. A kezelési javaslatokat a kezelési egységeken előforduló jelölő értékek élőhelyigényeinek figyelembevételével és a kezelési egység jelenlegi állapotának függvényében határoztuk meg.

Elsőként a gazdálkodáshoz szorosan nem kötődő kezelési javaslatokat adjuk meg, majd a gazdálkodáshoz köthető javaslatokat. A gazdálkodáshoz köthető javaslatokat négy alfejezetben tárgyaljuk, annak megfelelően, hogy a javaslatok a mezőgazdálkodásra, az erdőgazdálkodásra, a vadgazdálkodásra vagy a vízgazdálkodásra vonatkoznak. A gazdálkodáshoz köthető javaslatokat minden esetben kezelési egységenként adjuk meg a következő tagolásban. Elsőként minden kezelési egységre általános kezelési javaslatokat adunk, majd ezt követik a kötelezően betartandó előírások és az önkéntesen választható előírás-javaslatok. A gazdálkodáshoz köthető javaslatokat követik az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok. Egy adott gazdálkodási műveletre több, egymástól eltérő mértékű korlátozás vonatkozhat. Javaslatunk szerint ezek közül a terület használójának van lehetősége választani, a várható bevételkiesés és a megkapható támogatás mértékének figyelembe vételével.

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervekészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhoz illeszkedő, kívánatos

kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.

2. táblázat: a kezelési egységek összefoglaló táblázata

Kezelési egység	Elnevezés	ÁNÉR élőhelyek	Natura 2000 élőhelyek
KE-0	utak, kiskertek és gyümölcsösök	U11, T8, T9, U10	
KE-1	magassásrétek, nádasok	B1b, B5, BA, P2a, OA	
KE-2	mocsárrétek és nedves gyepesek	D34, OB, P2a	6440
KE-3	száraz és félszáraz gyepesek	OC, OD, P2a, P2b	
KE-4	szántók és parlagok	T6, T10	
KE-5	telephelyek és homokbánya	U4, U7	
KE-6	csatornák és állóvizek	BA	
KE-7	vizes élőhelyek	B1b (B1bN), B4, D1, P2a	7210*, 7230
KE-8	erdőtervezett honos fafajú erdők	RA, RB	
KE-9	erdőtervezett idegenhonos fafajú erdők	S1, OD	
KE-10	nem erdőtervezett idegen honos fafajú erdők, facsoportok, erdősávok	S1, S2, S6, S7, P3	
KE-11	nem erdőtervezett honos fafajú erdők, facsoportok, erdősávok	RA, RB, P2a	

3.2.1. Élőhelyek kezelése

3.2.1.1. Gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok

A Balatonkeresztúri rétek részben kaszáló, részben legelő terület volt, kisebb részben pedig elaprózódott szántók és gyepes területek. Jelenleg a területen jelentős a legeltetés, valamint a szántók használata, melynek során több éve parlagon álló, visszagyepesedett területeket is újból szántóföldi művelésbe vontak, mely nem kedvez a jelölő élőhelyek kiterjedésének. A terület északi és keleti részén található szántóterületek (vissza)gyepesítése lenne hosszú távon a kedvező, mivel ez növelné a 6440 Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei Natura 2000 élőhelyet.

A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság alapfeladatának megfelelően a szükséges fenntartási munkákat az általa vagyongezelt területeken elvégzi.

Nem javasolt a terület határain belül bányászati tevékenységet folytatni, homokot bányászni mivel az az érintett élőhelyek teljes pusztulását eredményezi.

Javasolt a Natura 2000 terület bemutatása, hogy a látogatók tisztában legyenek a terület

állapotával (jellegével) és természeti értékeivel. Ezt egyrészt tájékoztató táblák kihelyezésével lehetne elérni a területre bevezető utak mentén a terület kezelőjének hozzájárulása esetén, másrészt a területet bemutató szóróanyagokkal, amelyeket helyi Tourinform Irodákban és önkormányzatoknál lehetne elérhetővé tenni.

A Natura 2000 terület kis részét az úthálózat, illetve a kiskertek és gyümölcsösök teszik ki. Ezeket a természetvédelmi kezelést nem igénylő területek (KE-0) kategóriába soroltuk.

3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok

3.2.1.2.1. Mezőgazdálkodás

Gyep

A területen található gyepet négy kezelési egységbe osztottuk be. A KE-1 Magassásrétek, nádasok közé soroltuk azokat a jellemzően sásos, nedvesebb élőhelyeket, amelyek kaszálással vagy legeltetéssel történő fenntartása szükséges az élőhely megőrzéséhez. A KE-2 Mocsásrétek és nedves rétek közé soroltuk azokat a nedvesebb élőhelyeket, melyek kaszálással vagy legeltetéssel történő fenntartása szükséges a 6440 Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsásrétei jelölő élőhely megőrzéséhez.

A KE-3 Száraz és félszáraz gyepek közé soroltuk azokat a szárazabb élőhelyeket, melyek legeltetéssel történő fenntartása szükséges az élőhely megőrzéséhez.

A KE-4 Vizes élőhelyek, zombékosok közé soroltuk azokat a döntően kivett művelési ágba tartozó, egykor anyagnyerő helyként szolgáló területeket, kisebb-nagyobb bányagödröket, amelyeket tartós, vagy időszakos vízborítás jellemez, bennük különösen értékes lápi-, lápréti növényzet található.

A Balatonkeresztúri rétek részben kaszáló, részben legelő terület volt, kisebb részben pedig elaprózódott szántók és gyepek területek. Jelenleg a területen jelentős a legeltetés, valamint a szántók használata, melynek során több éve parlagon álló, visszagyepesedett területeket is újból szántóföldi művelésbe vontak, mely nem kedvez a jelölő élőhelyek kiterjedésének. A terület északi és keleti részén található szántóterületek (vissza)gyepesítése lenne hosszú távon a kedvező, mivel ez növelné a 6440 Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsásrétei Natura 2000 élőhelyet.

(a) Kezelési egység kódja: KE-1

(b) Kezelési egység meghatározása: Magassásrétek, nádasok

Magassásos rétek, melyeknek nagy részét legeltetéssel kezelik. Fajkészletében az üde termőhelyet kedvelő növények dominálnak, viszonylag sok zavarástűrővel, kiterjedése: 148,59 ha. Természetességi állapotuk kedvezőtlen, de megfelelő kezeléssel javítható.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- B1b – Úszólápok, tőzeges nádasok és télisásosok
- B5 – Nem zombékoló magassásrétek
- BA – Fragmentális mocsári és/vagy hínárnövényzet mozaikok álló- és folyóvizek partjánál
- OA – Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek
- P2a – Üde és nedves cserjések

- B1b×B5 – Úszólápok, tőzeges nádasok és télisásosok× Nem zombékoló magassásrétek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- Nem érint Natura 2000 jelölő élőhelyet.

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
- harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az élőhely esetében a legkedvezőbb hasznosítás a legeltetés, mely a kezelési egység nagyobb részén megvalósul. Elsődleges cél ennek a hasznosításnak a fenntartása, illetve a jelenleg nem legeltetett területek újbóli legeltetése. Legeltetés hiányában a kaszálás is elfogadható kezelés.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

(a) Kötelezően betartandó előírások: A tervezési területre vonatkozó kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

(b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Kezelés leírása
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY09	Fogasolás nem megengedett.
GY10	Tárcsázás nem megengedett.
GY13	Kiszántás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés nem megengedett.
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
GY23	A felhalmozódott fűavar eltávolítása.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetéséhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető.
GY42	Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 ÁE/ha.
GY45	A legeltetés április 24. és október 31. között lehetséges.
GY48	Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY64	Kaszáló sarjülegeltetését a kaszálás napjától számított 30 napon belül nem lehet megkezdeni.
GY67	Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
GY68	Legeltethető állatfaj: juh.
GY69	Legeltethető állatfaj: kecske.
GY70	Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár).
GY72	Kaszálás június 15. után lehetséges.

GY106	Legalább 2 évente tisztító kaszálás elvégzése.
GY109	A lekaszált inváziós növények eltávolítása a kaszálást követő 30 napon belül.
GY110	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: szeptember 1.
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak nem helyezhetők el.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A rendszeres legeltetést vagy kaszálást fenn kell tartani, ezzel hosszú távon is biztosítható a gyepterület fennmaradása. A nádas visszaszorítása mindenkoron javasolt, elsősorban rendszeres kaszálással.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok

A kezelési egységen nincsenek gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A magasságos, nádas élőhely hosszútávú fenntartása csak az élőhely hasznosításával, kaszálással vagy legeltetéssel képzelhető el. A kezelés során kerülni kell azokat a módszereket, mely a talajfelszín megbontásával vagy a tápanyag-gazdálkodás megváltoztatásával jár. A legeltetés során legelő állatfajok lelegelik a nád fiatal sarjait, megakadályozva ezzel azok megerősödését. Azoknál a nádfoltoknál, melyek legeltetése nem történt meg kaszálást kell alkalmazni. A túllegeltetést kerülni kell, mivel az a gyeperősséghez, gyomosodáshoz vezet. A legeltetést legeltetési terv alapján kell végezni, amely biztosítja a változatos élőhelyi feltételek fenntartását.

(a) Kezelési egység kódja: KE-2

(b) Kezelési egység meghatározása: Mocsárrétek és nedves rétek

A kezelési egységbe soroltuk a területen legnagyobb arányban előforduló nedves és üde gyeptípusokból álló élőhelyeket, területi arányuk 29,10%. A kezelési egységbe a gyepterületek mozaikosan becserjésedett területrészei is beletartoznak.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- D34 – Mocsárrétek
- OB – Jellegtelen üde gyepek
- P2a – Üde és nedves cserjések

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- 6440 Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
- harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A mocsárréteket elsődlegesen legeltetéssel javasolt hasznosítani, azonban figyelembe kell venni a partimadár fajok költési periódusát, így márciustól április végéig kerülendő a legeltetés a területen. Június, július hónaptól lehetséges a kaszálás is.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások: A tervezési területre vonatkozó kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Kezelés leírása
GY09	Fogasolás nem megengedett.
GY10	Tárcsázás nem megengedett.
GY13	Kiszántás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon munkavégzés nem megengedett.
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
GY23	A felhalmozódott fűavar eltávolítása.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetéséhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén az inváziós fásszárúak vegyszeres irtása a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
GY28	A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése.
GY42	Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 ÁE/ha.
GY45	A legeltetés április 24. és október 31. között lehetséges.
GY48	Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY64	Kaszáló sarjülegeltetését a kaszálás napjától számított 30 napon belül nem lehet megkezdeni.
GY67	Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
GY68	Legeltethető állatfaj: juh.
GY69	Legeltethető állatfaj: kecske.
GY70	Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár).
GY72	Kaszálás június 15. után lehetséges.
GY106	Legalább 2 évente tisztító kaszálás elvégzése.
GY109	A lekaszált inváziós növények eltávolítása a területről a kaszálást követő 30 napon belül.
GY110	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: szeptember 1.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A rendszeres legeltetést vagy kaszálást fenn kell tartani, ezzel hosszú távon is biztosítható a gyepterület fennmaradása.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok

A kezelési egységen nincsenek gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A terület legnagyobb élőhelytípusát mocsárrétek és nedves rétek teszik ki, melyek alapvetően meghatározzák a Natura 2000 terület tájképi jellegét. Ezt a jelleget a jelenlegi területhasználati mód fenntartásával, a kezelési egység legeltetésével /kaszálásával fenn kell tartani. A vizes élőhelyek kiterjedésének csökkenése és a klímaváltozás miatt a vizes élőhelyek kiemelt fontosságúak, ezért megőrzésükről gondoskodni kell.

(a) Kezelési egység kódja: KE-3**(b) Kezelési egység meghatározása:** Száraz és félszáraz gyepek

A kezelési egységbe tartoznak a terület jellegtelen száraz és félszáraz gyepterületei, valamint ezeknek döntően özöngyomokkal fertőzött változatai. Területi kiterjedtsége 94,85 ha, a Natura 2000 területen belül aránya 15,96%.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- OC – Jellegtelen száraz vagy félszáraz gyepek és magaskórósok
- OD – Lágyszárú évelő özönfajok állományai
- P2a – Üde és nedves cserjések
- P2b – Galagonyás-kökényes-borókás cserjések

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- Nem érint Natura 2000 jelölő élőhelyet.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A száraz és félszáraz gyepeket elsődlegesen legeltetni kell, azonban figyelembe kell venni a partimadár fajok költési periódusát, így márciustól április végéig nem legeltethető a terület. Június, július hónaptól megengedhető a kaszálás is. A galagonya és kökénybokrok terjedését kontrollálni kell, ellenkező esetben túlzott elterjedésük kedvezőtlen irányban változtatja meg az élőhelyet.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások: A tervezési területre vonatkozó kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Kezelés leírása
GY09	Fogasolás nem megengedett.
GY10	Tárcsázás nem megengedett.
GY13	Kiszántás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon munkavégzés nem megengedett.
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
GY23	A felhalmozódott fűavar eltávolítása.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetéséhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető.
GY26	Inváziós fás szárúak mechanikus irtása.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén az inváziós fásszárúak vegyszeres irtása a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
GY28	A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY42	Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 ÁE/ha.
GY45	A legeltetés április 24. és október 31. között lehetséges.
GY48	Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY64	Kaszáló sarjülegeltetését a kaszálás napjától számított 30 napon belül nem lehet megkezdeni.
GY67	Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
GY68	Legeltethető állatfaj: juh.
GY69	Legeltethető állatfaj: kecske.
GY70	Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár).
GY72	Kaszálás június 15. után lehetséges.
GY106	Legalább 2 évente tisztító kaszálás elvégzése.
GY109	A lekaszált inváziós növények eltávolítása a területről a kaszálást követő 30 napon belül.
GY110	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: szeptember 1.
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak nem helyezhetők el.
GY118	Élőhelyrekonstrukció.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A területen mérsékelt cserjeirtás javasolt, annak érdekében, hogy a galagonya és kökénybokrok ne terjedjenek el a gyepterület rovására.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok

A kezelési egységen nincsenek gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A terület jelentős élőhelytípusát teszik ki a száraz és félszáraz gyepek, melyek mocsárrétekkel és a nedves rétekkel együtt meghatározzák a Natura 2000 terület tájképi jellegét. Ezt a jelleget a jelenlegi területhasználati mód fenntartásával, a kezelési egység legeltetésével /kaszálásával szükséges fenntartani.

(a) Kezelési egység kódja: KE-4

(b) Kezelési egység meghatározása: Vizes élőhelyek, zsombékosok

A kezelési egységbe azok a döntően kivett művelési ágba tartozó, egykor anyagnyerő helyként szolgáló területek, kisebb-nagyobb bányagödrök tartoznak, amelyeket tartós, vagy időszakos vízborítás jellemez, bennük különösen értékes lápi-, lápréti növényzet található. A területek legértékesebb részei szerepelnek a lápkataszterben is, így ex lege védettséget élveznek. Mezőgazdasági szempontból nem, vagy csak korlátozottan hasznosíthatóak, kezelésüket kimondottan természetvédelmi célból, szigorú szabályozás mellett lehet megvalósítani.

Területi kiterjedtsége 13,17 ha, a Natura 2000 területen belül aránya 2,22%.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- B1b (B1bN) – Úszólápok, tőzeges nádasok és télisásosok
- B4 – Lápi zsombékosok, zsombék-semlyék komplexek
- D1 – Meszes láprétek, rétlápok
- P2a – Üde és nedves cserjések

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- 7210* - Meszes lápok télisással (*Cladium mariscus*) és a *Caricion davallianae* fajaival
- 7230 - Mészkedvelő üde láp- és sásrétek)

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
- harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)
- vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A zsombékosokat elsődlegesen legeltetéssel kell hasznosítani, azonban figyelembe kell venni a partimadár fajok költési periódusát, így márciustól április végéig nem legeltethető a terület. A cserjefajok terjedését kontrollálni kell, ellenkező esetben túlzott elterjedésük kedvezőtlen irányban változtatja meg az élőhelyet.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások: A tervezési területre vonatkozó kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Kezelés leírása
GY09	Fogasolás nem megengedett.
GY10	Tárcsázás nem megengedett.
GY13	Kiszántás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon munkavégzés nem megengedett.
GY18	Kizárólag legeltetéssel történő hasznosítás.
GY23	A felhalmozódott fűavar eltávolítása.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetéséhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető.
GY26	Inváziós fás szárúak mechanikus irtása.
GY28	A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY42	Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 ÁE/ha.
GY45	A legeltetés április 24. és október 31. között lehetséges.
GY48	Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY67	Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
GY68	Legeltethető állatfaj: juh.
GY69	Legeltethető állatfaj: kecske.
GY70	Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár).
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak nem helyezhetők el.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A területen mérsékelt cserjeirtás javasolt, annak érdekében, hogy a galagonya és kökénybokrok ne terjedjenek el a gyep terület rovására.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok

A kezelési egységen nincsenek gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Ugyan a területnek csak egy kis részét teszik ki a zombékosok, azonban különösen értékes lápi-, lápréti növényzet található meg rajtuk. A terület legértékesebb részei ex lege védettek a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján. Ezt a jelleget a jelenlegi területhasználati mód fenntartásával, a kezelési egység legeltetésével szükséges fenntartani.

Szántók

A szántók (KE-5) közepes arányú kiterjedtsége miatt az előírás-javaslatok az extenzívebb művelést igyekeznek előmozdítani, elsősorban azért, hogy a táblákkal határos jelölő

élőhelyek állapotát ne befolyásolják kedvezőtlenül.

(a) Kezelési egység kódja: KE-5

(b) Kezelési egység meghatározása: Szántók és parlagok

A Natura 2000 területnek több, mint 10%-át teszik ki. Négy nagyobb tömbben található meg a területen, egy tábla kivételével a terület északi határán. Összkiterjedésük 64,58 ha, művelésüket tekintve egyéves szántóföldi kultúrákkal borított.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- T6 Extenzív szántók
- T10 Fialat parlag és ugar

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

A kezelési egység nem érint Natura 2000 élőhelyet.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A szántók a területen közepes arányban találhatóak, a Natura 2000 terület északi szélén, illetve egy tábla a területbe beágyazódva. A táblák változó módon, de minden esetben gyepterülettel, illetve két esetben vizes élőhellyel érintkeznek, így azokra hatással lehetnek. Negatív hatásuk mérséklésére javasolt extenzívebb művelés bevezetése és a vegyszermentes táblaszegélyek kialakítása.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) – 50/2008 (IV. 24) FVM rendelet.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Kezelés leírása
SZ01	Napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés nem megengedett.
SZ04	Pillangósok esetén természetkímélő kaszálás és vadriasztó lánc használata.
SZ07	Fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítás, illetve kaszálás azonnali felfüggesztése, majd haladéktalanul a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság értesítése. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatóság tájékoztatja a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a többi előírás figyelembevételével folytatható.
SZ09	A növénytermesztéssel kapcsolatos technológiai munkálatok során bármilyen depóniát csak szántókon lehet létrehozni, és ott legfeljebb 2 hónapig lehet tárolni.
SZ10	Trágya, műtrágya: természetes vizektől mért 200 m-en belül trágya, műtrágya nem deponálható.
SZ16	A parcella szélein legalább 20 m széles növényvédő szer mentes táblaszegély elhagyása, a táblaszegélyben szükség esetén mechanikai gyomirtás végzése.

SZ19	Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett.
SZ20	Kártevők elleni védekezés kizárólag szelektív szerekkel lehetséges.
SZ21	Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás nem megengedett.
SZ22	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek nem alkalmazhatók.
SZ23	Rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását.
SZ24	Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen.
SZ25	Rovarölő szerek nem alkalmazhatók.
SZ43	Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény nem telepíthető.
SZ46	Melioráció nem megengedett.
SZ48	Drénezés nem megengedett.
SZ55	Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel, a megjelenő inváziós növényfajok irtása.
SZ56	Mezőgazdasági földterület első erdősítése, őshonos fafajokkal, támogatható.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A jelölő élőhelyekkel szomszédos szántók esetében a visszagyepesítés lenne a legkedvezőbb. Ha erre nincs lehetőség, akkor a táblákon vegyszermentes szegély kialakítása javasolt a gyepek védelme érdekében.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok

A kezelési egységen nincsenek gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A jelölő élőhelyek hatásos védelme megkívánná az extenzíven szántóföldi gazdálkodást, ezzel a határos területek gyomosodása, leromlása megelőzhető lenne.

Telephelyek és homokbánya

A telephelyek és homokbánya (KE-6) területe összesen 20,00 hektár, így kiterjedésükből adódóan (főleg a homokbánya területe, mely 18,33 hektár) nem sorolhatók be a nem kezelendő területek közé. A homokbánya esetében törekedni kell a terület rekultivációjának megvalósítására.

(b) Kezelési egység kódja: KE-6

(b) Kezelési egység meghatározása: Telephelyek és homokbánya

A Natura 2000 területnek 3,39% -át teszik ki. Két nagyobb és három kisebb tömbben található meg a területen, a homokbánya a terület középső részén, míg az állattartó telephely a terület északnyugati részén található. A kisebb részegységek közül egy közvetlenül az állattartó telep, míg kettő a terület északkeleti részén található. Összkiterjedésük 20,00 ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- U4 Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók
- U7 Homok-, agyag-, tőzeg- és kavicsbányák, digó- és kubikgödrök, mesterséges

lőszfalak

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

A kezelési egység nem érint Natura 2000 élőhelyet.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A terület közepén található homokbánya mellett szántók, száraz- és félszáraz gyepek, illetve őshonos fajokból álló erdő helyezkedik el, míg az állattartó telep melletti területek szintén szántók, őshonos fajokból álló erdők, valamint mocsárrétek és nedves rétek. Tekintettel arra, hogy mindkét terület esetében megállapítható, hogy az eredeti vegetáció a gyepterület volt, így mindkét terület esetében javasolt a gyepterületekre vonatkozó előírások betartása.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A tervezési területre vonatkozó kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

A kezelési egység jellegéből adódóan jelen pont nem értelmezhető.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A homokbánya esetében a rekultiváció lenne a legkedvezőbb azzal, hogy a terület helyreállítása csak lágyszárú növényfajok betelepítésével javasolt. Az állattartó telep esetében minimalizálni kell a nitrogén kijutását a területről trágyatároló használatával.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok

A kezelési egységen nincsenek gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A jelölő élőhelyek hatásos védelme megkívánja a tápanyag túlzott feldúsulásának megakadályozását az állattartó telep esetében, míg a homokbánya területén el kell végezni a jogszabályban rögzített rekultivációt, megakadályozva ezzel a határos területek gyomosodását, leromlását.

3.2.1.2.2. Erdőgazdálkodás

A területre csak kis mértékben jellemző a fás élőhelyek jelenléte. Eme élőhelyek esetében az idegenhonos állományokat célszerű volna hazai fajokból álló állományokra cserélni, még abban az esetben is, ha jelölő élőhely nem található közöttük. Ezzel a skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*) és a kerekvállú állásbogár (*Rhysodes sulcatus*) Natura 2000 jelölőfajok állománya tovább erősödhetne.

Az erdei élőhelyek alapvetően két egységre oszthatóak: ezek a hazai fajokból álló erdők, fasorok (KE-7), melyek területi arányát, valamint az erdők minőségét (pl. idős faegyedek, illetve holtfák jelenlétét) növelni kell, míg a tájjidegen fajokkal borított területek (KE-8)

esetében, az állapotuktól függően vagy fafajcsere, vagy gyeprekonstrukció volna a legkedvezőbb természetvédelmi szempontból.

(a) Kezelési egység kódja: KE-7

(b) Kezelési egység meghatározása: Hazai fafajokból álló erdők, fasorok

A területen elszórtan található kisebb erdőfoltok, a kezelési egységhez tartozó élőhelyek többsége az utak mentén alakult ki. A kezelési egységhez tartozó terület összesen 29,00 ha, mely a Natura 2000 terület 4,88%-a.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- RA Óshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
- RC Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők
- P2a Üde és nedves cserjések

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

A kezelési egység nem érint Natura 2000 élőhelyet.

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*)
- szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az élőhelyet folyamatos erdőborítás mellett kell kezelni és a talaj károsításának megelőzése érdekében a legkíméletesebb anyagmozgatási módok (pl. kötélpályás közelítés) kell alkalmazni. Mint a legtöbb élőhelyen, itt is megfigyelhető az inváziós fajok (zöld juhar) betelepülése, melyeket lehetőleg még sarj korukban el kell távolítani. Kifejlett példányok eltávolítása esetén a sarjakat rendszeresen vissza kell vágni.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A területre vonatkozólag nincs kötelezően betartandó előírás.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Kezelés leírása
E03	A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeleiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökérvényű vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe vételével jelölhetők ki.

E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása, térbeli vagy teljes korlátozás elrendelése.
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és az állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyását, fenntartását, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolítása.
E37	Tájhonos fafajú állományok véghasználata során az idős állományban legalább 5% területi lefedettséget biztosító hagyásfa csoport (mikroélőhely) visszahagyása, lehetőleg az idős állomány szerkezetét és összetételét is reprezentáló formájában.
E45	Fakitermelés csak augusztus 15. és szeptember 30. között végezhető.
E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágylágú- és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében le-

	vélen felszívódó gyomirtó alkalmazása csöppenésmentes kijuttatással.
E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.
E85	A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.
E86	A letermelt faanyag április 30-ig történő elszállítása a xilofág rovarfajok védelme érdekében. Megjegyzés: A közösségi jelentőségű xilofág rovarok élőhelyeül szolgáló területen kitermelt vagy készletezett faanyag – időjárési és útviszonyokat is figyelembe véve - április végéig történő kiszállítása javasolt. A faj védelme érdekében a nagy lerakatok helyett kisebb sarangok összeállítása, illetve árnyékos helyre történő készletezése javasolt, a természetvédelmi őrszolgálattal egyeztetett módon.
VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egységben külön élőhelyrekonstrukció nem szükséges.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok

A kezelési egységen nincsenek gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Az özönfajok terjedésének megállítása érdekében folyamatos erdőborítást kell biztosítani szálalóvágások alkalmazásával. A jelen lévő özönfajokat vissza kell szorítani és mellőzni kell a felújításokban is. A skarlátbogár és a kerekvállú állásbogár érdekében növelni kell az álló holtfa mennyiségét. Az élőhely állapota tovább javítható a vízellátás folyamatos biztosításával (ennek hozománya a kétéltűfajok állományának szaporodására alkalmas víztestek kialakulása).

(a) Kezelési egység kódja: KE-8

(b) Kezelési egység meghatározása: Tájidegen fajokkal borított területek

A terület 3,06 %-át (összesen 18,17 hektárt) teszik ki a részben akáccal, részben nemesnyárasokkal borított élőhelyek. E területek elszórta található meg a Natura 2000 területen, jellemzően a területhatárhoz közel, illetve az utak mentén.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- P3 Újonnan létrehozott, őshonos vagy idegenhonos erdősisítés
- S1 Ültetett akácosok
- S2 Nemesnyárasok
- S6 Nem őshonos fajok spontán állományai

- S7 Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok
- OD Lágyszárú özönfajok állományai

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

A kezelési egység nem érint Natura 2000 élőhelyet.

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az idegenhonos fafokból álló erdők esetében azok őshonos fafajokból álló erdőkké alakítása volna kívánatos. Ez a nemesnyárasok esetében történhet fokozatos átalakítással, melynek során mind az előhasználatok alkalmával, mind a felújításoknál az őshonos fafajokat részesítik előnyben. Az intenzíven terjedő akác (*Robinia pseudoacacia*) esetében élőhelyrekonstrukció keretében végzett a teljes fafajcsere, vagy a terület gyepké alakítása lehet a megoldás.

Az akácot 90-100%-ban tartalmazó erdők átalakítására a leghatékonyabb és legdrasztikusabb módszereket kell választani, amelyek hosszú távon orvosolják a problémát. A 8 cm-nél nagyobb törzsátmérőjű egyedek esetében a vegyszeres injektálás, majd a fa pusztulása után annak eltávolítása alkalmazható. A kisebb fák esetében pedig a vegyszeres lekenést kell alkalmazni. Ezt követően a vágásterületet a termőhelynek megfelelő jelölő élőhelyre jellemző fa- és cserjefajokkal kell felújítani. A nemesnyárasok átalakítására alkalmas azok fokozatos lecserélése is.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A területre vonatkozólag nincs kötelezően betartandó előírás.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Kezelés leírása
E18	A ritka fajhoz tartozó, odvas, böhöncös, idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazható.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban célállományként és elegyfa-ként sem alkalmazható.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel,

	<p>tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása csöppenésmentes kijuttatással.
E86	<p>A letermelt faanyag április 30-ig történő elszállítása a xilofág rovarfajok védelme érdekében.</p> <p>Megjegyzés: A közösségi jelentőségű xilofág rovarok élőhelyül szolgáló területen kitermelt vagy készletezett faanyag – időjárési és útviszonyokat is figyelembe véve - április végéig történő kiszállítása javasolt. A faj védelme érdekében a nagy lerakatok helyett kisebb sarangok összeállítása, illetve árnyékos helyre történő készletezése javasolt, a természetvédelmi őrszolgálatlal egyeztetett módon.</p>
E88	<p>Fakitermelés csak augusztus 15. és február 28. között végezhető.</p>

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A területnek 3,06%-át borítják tájidegen fafajok, elsősorban akácok és nemesnyárasok. E területek hazai fafajokból álló erdőkké alakításával növelhető lenne a fás élőhely kiterjedése, így a hozzákapcsolódó xilofág rovarok, valamint a denevérek állománya is. Az akác esetében a fafajcserével mérséklődne a környező élőhelyek akáccal történő fertőződésének veszélye is, így javulna a természetes erdő- és gyeptársulások állapota.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok

A kezelési egységen nincsenek gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Az akácot, mint idegenhonos fafajt, vissza kell szorítani a jelenlegi erdőállományból, helyet adva a területre jellemző hazai fafajoknak. Ezzel javul a Natura 2000 terület természetességi mutatója, ugyanakkor a hazai fafajokból álló erdőtársulásokra jellemző állat- és növényfajok (pl. xilofág bogarak, denevérfajok) állománya is erősödik.

3.2.1.2.3. Vadgazdálkodás

A túltartott nagyvadállomány hatására az erdő gyepszintje jellegtelenedik, illetve az erdőt körülvevő élőhelyeken jelentős károk keletkeznek. Az erdők természetes felújítása vadvédelmi kerítés nélkül lehetetlen.

Kód	Kezelés leírása
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani.
------	---

3.2.1.2.4. Vízgazdálkodás

(a) **Kezelési egység kódja: KE-9**

(b) **Kezelési egység meghatározása:** Csatornák, állóvizek

A kezelési egységbe a csatornahálózatot és a terület nyugati részén található kicsi mesterséges tavacsát soroltuk, mely utóbbi területe 0,0769 hektár. A kezelési egység összterülete 13,49 hektár, a Natura 2000 terület 2,27%-a.

(c) **Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:**

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- BA Fragmentális mocsári- és/vagy hínárnövényzet mozaikok álló- és folyóvizek partjánál

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

A kezelési egység nem érint Natura 2000 élőhelyet.

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

(d) **Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:**

Gazdaságilag nem hasznosított élőhelyek, amelyek számára a legmegfelelőbb, ha érintetlenül hagyják őket. Itatásra való használatuk kerülendő, mivel károsítja a vízi növényzetet és ezen keresztül csökkenti az élőhely alkalmasságát a kétéltűek számára.

(e) **Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:**

a) **Kötelezően betartandó előírások:** A kezelési egység esetében nincsenek kötelezően betartandó földhasználati előírások

b) **Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:**

Kód	Kezelés leírása
V01	A területen, a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni.
V15	Nyílt vízfelületek medrének kotrása nem engedélyezhető.
V17	Április 1. és július 15. között hínárvágás nem végezhető.

(f) **Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:**

Az élőhelyek fennmaradása érdekében javasoljuk az utak mentén található vizes élőhelyeket, csatornákat a korábbi állapotukban fenntartani, mivel a vizes élőhelyek megőrzése önmagában is kiemelkedő szempont, ugyanakkor Natura 2000 jelölőfajnak (vöröshasú unka – *Bombina bombina*) is élő és szaporodóhelyet biztosít, ezért megóvása és fenntartása e szempontból is lényeges.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok

A kezelési egységen nincsenek gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A vizes élőhelyek nem igényelnek beavatkozást. Kerülni kell a gazdasági hasznosítását, mert ezt rontja az élőhely minőségét a kételtűek számára. Az élőhelyminőség megőrzését szolgálja a vízi növényzet irtásának tiltása, mivel az főleg a gőték számára nyújt szaporodóhelyet.

3.2.2. Élőhely-rekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Gyeprek rekonstrukciója

Háttér és célkitűzések

A terület legnagyobb részarányú élőhelyei a gyepterületek, mely az összterület 70,06%-át teszik ki. Ezek közül a mocsárrétek és nedves rétek a legjelentősebbek, mint Natura 2000 jelölő élőhelyek. A gyepterületek jelenleg inváziós lágyszárúakkal (főleg *Solidago* sp.) veszélyeztetettek, így további terjedésének megakadályozása elsődleges feladat. Ennek megfelelően cél a Natura 2000 jelölő élőhely fenntartása, kiterjedésének növelése.

Érintett jelölő élőhely

- 6440 Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei KE-2

Alkalmazott módszerek

Az inváziós lágyszárúakat kaszálással és legeltetéssel is jól vissza lehet szorítani. Legeredményesebb a *Solidago* 30-40 cm-es magasságának elérésekor történő kaszálás, lehetőleg évente többszöri alkalommal. Ezzel elérhető, hogy a növény nem erősödik meg, így a téli hideg időjárásban nem tud áttelelni, és kipusztul a területről. Fontos, hogy a kaszálékot a területről mindenkor el kell távolítani.

Ezzel a módszerrel 2-3 év alatt teljesen vissza lehet szorítani a nem kívánatos fajt. A kaszálásokat követően javasolt a terület helyben gyűjtött fűmagkeverékkel történő felülvetése, mivel a természetes regeneráció csak nagyon lassan megy végbe. A területet az első két évben lehetőség szerint csak kaszálni kell, hogy a területre jellemző lágyszárúfajok betelepülhessenek és állományuk megerősödjön. Ezt követően folyamatos és intenzív legeltetés vagy kaszálás lehetséges, amely tényezővel is számolni kell (legeltetéshez kapcsolódó infrastruktúra (pl. épületek, víznyerő helyek, trágyatárolók megteremtése.))

Résztvevők

tulajdonos (Magyar Állam)

Tervezett költségvetés és forrás

300 millió Ft – jelenleg nincs rendelkezésre álló forrás

Idegenhonos és nem tájthonos erdők átalakítása

Háttér és célkitűzések

A Natura 2000 terület csupán 3,06%-át borítják tájidegen fafajokból (elsősorban akác és nemesnyárasok) álló erdők. E területek hazai fafajokból álló erdőkké alakításával növelhető lenne a fás élőhely kiterjedése, így a hozzákapcsolódó xilofág rovarok, valamint a denevérek állománya is. Az akác esetében a fafajcserével mérséklődne a környező élőhelyek akáccal történő fertőződésének veszélye is, így javulna a természetes erdő- és gyep-társulások állapota.

A tájidegen fafajok őshonos fafajokra történő cseréje egyrészt növelheti a jelölő élőhely arányát, másrészt számos jelölő gerinces (pl. denevérfajok) és gerinctelen állatfaj (pl. szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)) számára biztosítana élőhelyet. A cél tehát a Natura 2000 terület állapotának javítása.

Érintett jelölő élőhely

Jelölő élőhely nem érintett.

Alkalmazott módszerek

Az akácot 90-100%-ban tartalmazó erdők átalakítására a leghatékonyabb és legdrasztikusabb módszereket kell választani, amelyek hosszú távon orvosolják a problémát. A 8 cm-nél nagyobb törzsátmérőjű egyedek esetében a vegyszeres injektálás, majd a fa pusztulása után annak eltávolítása alkalmazható. A kisebb fák esetében pedig a vegyszeres lekenést kell alkalmazni. Ezt követően a vágásterületet a területre jellemző fa- és cserjefajokkal kell betelepíteni. A nemesnyárasok esetében a kitermelést majd a tuskózást követően fokozott figyelmet kell fordítani az inváziós lágyszárúak terjedésének megakadályozására, elsősorban kaszálással.

Résztvevők

tulajdonos (Magyar Állam)

Tervezett költségvetés és forrás

80 millió Ft – jelenleg nincs a magántulajdonosok számára rendelkezésre álló forrás.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

Skarlátbogár (Cucujus cinnaberinus) és kerekvállú állásbogár (Rhysodes sulcatus) védelme

Mindkét fajról korábban meglehetősen szórványos adat volt, ami egyrészt a nem megfelelő kutatási módszernek, másrészt a kutatási projektek hiányának köszönhető. A 2012-2014 között, a megyében végzett felmérések alapján a faj jóval gyakoribb, mint az korábban ismert volt.

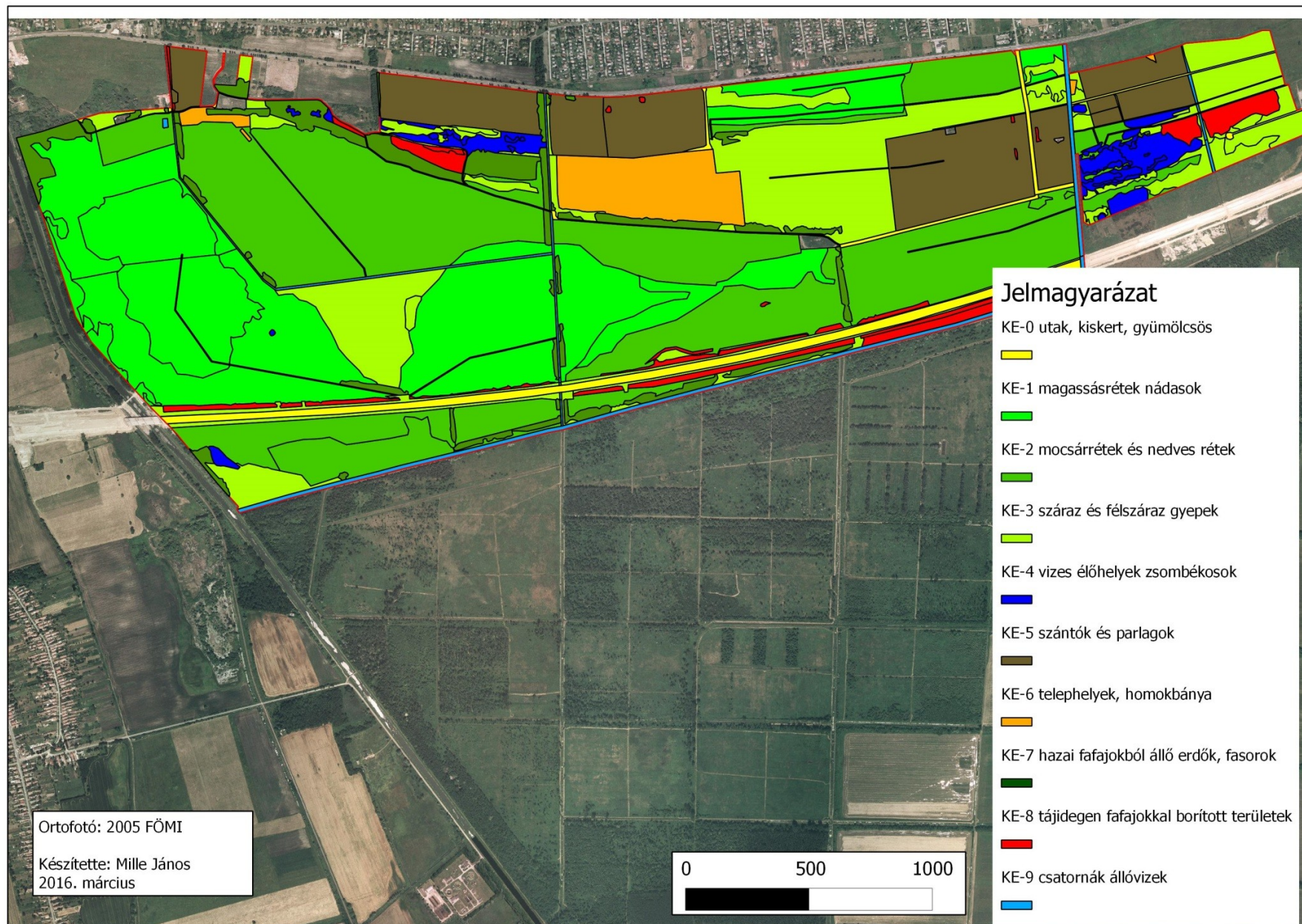
A területre csak kis mértékben jellemző a fás élőhelyek jelenléte, éppen ezért nagy jelentőségű, hogy két jelölő xylofág bogárfaj is megtalálható a területen. Mindkét faj a hazai fafajokat preferálja, ezért kiemelkedő jelentőségű, hogy a tájidegen fafajokat őshonos fajokra cseréljék, ugyanakkor kiemelt figyelmet kell fordítani a holtfák folyamatos jelenlétére, mivel ezek az egyedek biztosítják e két faj élőhelyét.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

Egy jelenleg futó projekt keretében (Svájci-Magyar Együtműködési Program, Közösségi jelentőségű, illetve védett és fokozottan védett állatfajok felmérése és monitoring módszertan kidolgozása Vas, Zala és Somogy megye Natura 20000 területein) folyik a jelölő állatfajok felmérési és monitoring módszerek kidolgozása. 2016-tól már e módszerek alapján történhet egyes fajok állományainak nyomonkövetése.

A területet érintő, a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) keretében zajló kutatásokat továbbra is folytatni kell. A jelen munka elkészítéséhez elvégzett élőhelytérképezést és széles körű zoológiai, és botanikai felméréseket a fenntartási terv felülvizsgálatai előtt célszerű újra elvégezni. A jelölő fajok és élőhelyek tekintetében minimálisan hat évente (a közösségi jelentőségű fajokról és élőhelyekről az Európai Unió felé benyújtandó jelentések periódusainak megfelelően) el kell végezni az állományok és területek felmérését.

3.2.5. Mellékletek: a tervezési területen javasolt természetvédelmi kezelési egységek (térkép)

3.2.6. A tervezési terület helyrajzi számait érintő kezelési egységek

HELYSEG	HRSZ	Kezelési egység
Balatonkeresztúr	04	KE-1, KE-3
Balatonkeresztúr	05	KE-1, KE-3
Balatonkeresztúr	06	KE-4
Balatonkeresztúr	08	KE-0
Balatonkeresztúr	011	KE-0
Balatonkeresztúr	013	KE-9
Balatonkeresztúr	015	KE-0
Balatonkeresztúr	016	KE-0
Balatonkeresztúr	030	KE-0, KE-9
Kéthely	0157	KE-9
Balatonkeresztúr	03/1	KE-9
Balatonkeresztúr	03/2	KE-9
Balatonkeresztúr	03/3	KE-9
Balatonkeresztúr	07/1	KE-5
Balatonkeresztúr	07/2	KE-5
Balatonkeresztúr	07/3	KE-5
Balatonkeresztúr	07/4	KE-5
Balatonkeresztúr	07/5	KE-5
Balatonkeresztúr	07/6	KE-5
Balatonkeresztúr	07/7	KE-5
Balatonkeresztúr	07/8	KE-5
Balatonkeresztúr	09/2	KE-9
Balatonkeresztúr	09/3	KE-0, KE-3
Balatonkeresztúr	09/6	KE-1, KE-8
Balatonkeresztúr	09/7	KE-2
Balatonkeresztúr	09/8	KE-8
Balatonkeresztúr	09/9	KE-8
Balatonkeresztúr	010/3	KE-0, KE-3
Balatonkeresztúr	010/4	KE-3
Balatonkeresztúr	010/5	KE-3
Balatonkeresztúr	010/6	KE-2, KE-8
Balatonkeresztúr	010/7	KE-2
Balatonkeresztúr	012/1	KE-5
Balatonkeresztúr	012/10	KE-5
Balatonkeresztúr	012/11	KE-5
Balatonkeresztúr	012/12	KE-5
Balatonkeresztúr	012/13	KE-5
Balatonkeresztúr	012/14	KE-5
Balatonkeresztúr	012/15	KE-5
Balatonkeresztúr	012/16	KE-5
Balatonkeresztúr	012/17	KE-5
Balatonkeresztúr	012/18	KE-5
Balatonkeresztúr	012/19	KE-5
Balatonkeresztúr	012/2	KE-5
Balatonkeresztúr	012/20	KE-5
Balatonkeresztúr	012/22	KE-5
Balatonkeresztúr	012/24	KE-5
Balatonkeresztúr	012/25	KE-5
Balatonkeresztúr	012/26a	KE-5

Balatonkeresztúr	012/26b	KE-9
Balatonkeresztúr	012/26c	KE-5
Balatonkeresztúr	012/27	KE-5
Balatonkeresztúr	012/28	KE-5
Balatonkeresztúr	012/3	KE-5
Balatonkeresztúr	012/4	KE-5
Balatonkeresztúr	012/5	KE-5
Balatonkeresztúr	012/6	KE-5
Balatonkeresztúr	012/7	KE-5
Balatonkeresztúr	012/8	KE-5
Balatonkeresztúr	012/9	KE-5
Balatonkeresztúr	014/1	KE-2
Balatonkeresztúr	014/10	KE-1, KE-3
Balatonkeresztúr	014/11	KE-1, KE-3
Balatonkeresztúr	014/12	KE-1, KE-3
Balatonkeresztúr	014/13	KE-0, KE-1, KE-3, KE-5
Balatonkeresztúr	014/14	KE-5
Balatonkeresztúr	014/15	KE-5
Balatonkeresztúr	014/16	KE-3, KE-5
Balatonkeresztúr	014/17	KE-1, KE-9
Balatonkeresztúr	014/19	KE-3
Balatonkeresztúr	014/2b	KE-1, KE-9
Balatonkeresztúr	014/2a	KE-1, KE-2
Balatonkeresztúr	014/21	KE-0, KE-3, KE-6
Balatonkeresztúr	014/22	KE-6
Balatonkeresztúr	014/23	KE-6
Balatonkeresztúr	014/25a	KE-3
Balatonkeresztúr	014/25b	KE-9
Balatonkeresztúr	014/26a	KE-3
Balatonkeresztúr	014/26b	KE-9
Balatonkeresztúr	014/27	KE-3
Balatonkeresztúr	014/28	KE-3
Balatonkeresztúr	014/29	KE-3, KE-6
Balatonkeresztúr	014/3c	KE-3
Balatonkeresztúr	014/3b	KE-1, KE-9
Balatonkeresztúr	014/3a	KE-1
Balatonkeresztúr	014/4	KE-1, KE-3
Balatonkeresztúr	014/5	KE-0, KE-1, KE-3
Balatonkeresztúr	014/6	KE-3
Balatonkeresztúr	014/8	KE-1, KE-2, KE-3
Balatonkeresztúr	014/9	KE-0, KE-1, KE-2, KE-3
Balatonkeresztúr	017/11	KE-2, KE-3
Balatonkeresztúr	017/12	KE-0, KE-2, KE-3
Balatonkeresztúr	017/14	KE-2
Balatonkeresztúr	017/15	KE-2
Balatonkeresztúr	017/16	KE-2
Balatonkeresztúr	017/17	KE-3
Balatonkeresztúr	017/18	KE-1, KE-2
Balatonkeresztúr	017/19	KE-1, KE-3
Balatonkeresztúr	017/20	KE-1
Balatonkeresztúr	017/21	KE-3

Balatonkeresztúr	017/22	KE-7
Balatonkeresztúr	017/23	KE-3
Balatonkeresztúr	017/24	KE-2, KE-7
Balatonkeresztúr	017/25	KE-8
Balatonkeresztúr	017/26	KE-1
Balatonkeresztúr	017/27	KE-3
Balatonkeresztúr	017/28	KE-3
Balatonkeresztúr	017/29	KE-3
Balatonkeresztúr	017/5	KE-0, KE-3
Balatonkeresztúr	017/9	KE-3
Balatonkeresztúr	028/1	KE-9
Balatonkeresztúr	028/3	KE-0, KE-9
Balatonkeresztúr	028/4	KE-9
Balatonkeresztúr	028/5	KE-0, KE-9
Balatonkeresztúr	029/11b	KE-2, KE-3, KE-6
Balatonkeresztúr	029/11a	KE-2, KE-3, KE-4, KE-6
Balatonkeresztúr	029/12l	KE-7
Balatonkeresztúr	029/12f	KE-3
Balatonkeresztúr	029/12g	KE-7
Balatonkeresztúr	029/12d	KE-0, KE-3, KE-4, KE-7, KE-8,
Balatonkeresztúr	029/12h	KE-0, KE-2, KE-3, KE-4
Balatonkeresztúr	029/12k	KE-0, KE-2, KE-6, KE-9
Balatonkeresztúr	029/12c	KE-0, KE-2, KE-3, KE-4, KE-5, KE-7
Balatonkeresztúr	029/12a	KE-7
Balatonkeresztúr	029/12b	KE-3, KE-4, KE-5
Balatonkeresztúr	029/12j	KE-0, KE-2, KE-3, KE-6
Balatonkeresztúr	029/2	KE-6
Balatonkeresztúr	029/6b	KE-2
Balatonkeresztúr	029/6c	KE-0, KE-2, KE-6, KE-9
Balatonkeresztúr	029/6a	KE-3
Balatonkeresztúr	029/8	KE-5
Balatonkeresztúr	029/9b	KE-3
Balatonkeresztúr	029/9a	KE-3
Balatonfenyves	0309/1	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonkeresztúr	031/11	KE-2
Balatonkeresztúr	031/12	KE-7
Balatonkeresztúr	031/14c	KE-1
Balatonkeresztúr	031/14b	KE-1, KE-9
Balatonkeresztúr	031/14a	KE-1, KE-3
Balatonkeresztúr	031/16	KE-0, KE-3
Balatonkeresztúr	031/17	KE-0, KE-1, KE-3
Balatonkeresztúr	031/18b	KE-2
Balatonkeresztúr	031/18a	KE-0, KE-3
Balatonkeresztúr	031/18c	KE-1, KE-3
Balatonkeresztúr	031/19c	KE-1
Balatonkeresztúr	031/19b	KE-1, KE-9
Balatonkeresztúr	031/19a	KE-1, KE-3, KE-4
Balatonkeresztúr	031/21	KE-3
Balatonkeresztúr	031/22	KE-3
Balatonkeresztúr	031/24b	KE-1, KE-9

Balatonkeresztúr	031/24a	KE-1, KE-2, KE-9
Balatonkeresztúr	031/24c	KE-0, KE-2, KE-3
Balatonkeresztúr	031/25	KE-3
Balatonkeresztúr	031/26	KE-7
Balatonfenyves	0310/100	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/101	KE-3
Balatonfenyves	0310/102	KE-3
Balatonfenyves	0310/103	KE-3
Balatonfenyves	0310/104	KE-3
Balatonfenyves	0310/105	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/106	KE-3
Balatonfenyves	0310/107	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/108	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/109	KE-3
Balatonfenyves	0310/11	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/110	KE-3
Balatonfenyves	0310/111	KE-3
Balatonfenyves	0310/112	KE-3
Balatonfenyves	0310/113	KE-3
Balatonfenyves	0310/114	KE-3
Balatonfenyves	0310/115	KE-3
Balatonfenyves	0310/116	KE-3
Balatonfenyves	0310/117	KE-3
Balatonfenyves	0310/118	KE-3
Balatonfenyves	0310/119	KE-3
Balatonfenyves	0310/12	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/120	KE-3
Balatonfenyves	0310/121	KE-3
Balatonfenyves	0310/122	KE-3
Balatonfenyves	0310/123	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/124	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/125	KE-3
Balatonfenyves	0310/126	KE-3
Balatonfenyves	0310/127	KE-3
Balatonfenyves	0310/128	KE-3
Balatonfenyves	0310/129	KE-3
Balatonfenyves	0310/13	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/130	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/131	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/132	KE-3
Balatonfenyves	0310/133	KE-3
Balatonfenyves	0310/134	KE-3
Balatonfenyves	0310/135	KE-3
Balatonfenyves	0310/136	KE-3
Balatonfenyves	0310/137	KE-3
Balatonfenyves	0310/138	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/139	KE-3
Balatonfenyves	0310/14	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/140	KE-3
Balatonfenyves	0310/141	KE-3
Balatonfenyves	0310/142	KE-3

Balatonfenyves	0310/143	KE-3
Balatonfenyves	0310/144	KE-3
Balatonfenyves	0310/145	KE-3
Balatonfenyves	0310/146	KE-3
Balatonfenyves	0310/147	KE-3
Balatonfenyves	0310/15	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/155	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/16	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/17	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/18	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/19	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/20	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/21	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/22	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/23	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/24	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/25	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/26	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/27	KE-2, KE-4
Balatonfenyves	0310/28	KE-2, KE-4
Balatonfenyves	0310/29	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/30	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/31	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/32	KE-2, KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/33	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/34	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/35	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/36	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/37	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/38	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/39	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/40	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/41	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/42	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/43	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/44	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/45	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/46	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/47	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/48	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/49	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/50	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/51	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/52	KE-3
Balatonfenyves	0310/53	KE-3
Balatonfenyves	0310/54	KE-3
Balatonfenyves	0310/55	KE-3
Balatonfenyves	0310/56	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/57	KE-2, KE-3
Balatonfenyves	0310/58	KE-3
Balatonfenyves	0310/59	KE-3

Balatonfenyves	0310/60	KE-3
Balatonfenyves	0310/61	KE-3
Balatonfenyves	0310/62	KE-3
Balatonfenyves	0310/63	KE-3
Balatonfenyves	0310/64	KE-3
Balatonfenyves	0310/65	KE-3
Balatonfenyves	0310/66	KE-9
Balatonfenyves	0310/67	KE-3
Balatonfenyves	0310/68	KE-3
Balatonfenyves	0310/69	KE-3
Balatonfenyves	0310/70	KE-3
Balatonfenyves	0310/71	KE-3
Balatonfenyves	0310/72	KE-3
Balatonfenyves	0310/73	KE-3
Balatonfenyves	0310/74	KE-3
Balatonfenyves	0310/75	KE-3
Balatonfenyves	0310/76	KE-3
Balatonfenyves	0310/77	KE-3
Balatonfenyves	0310/78	KE-3
Balatonfenyves	0310/79	KE-3
Balatonfenyves	0310/80	KE-3
Balatonfenyves	0310/81	KE-3
Balatonfenyves	0310/82	KE-3
Balatonfenyves	0310/83	KE-3
Balatonfenyves	0310/84	KE-3
Balatonfenyves	0310/85	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/86	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/87	KE-3
Balatonfenyves	0310/88	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/89	KE-3
Balatonfenyves	0310/9a	KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0310/9b	KE-9
Balatonfenyves	0310/9c	KE-0
Balatonfenyves	0310/90	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/91	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/92	KE-3
Balatonfenyves	0310/93	KE-3
Balatonfenyves	0310/94	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/95	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0310/96	KE-3
Balatonfenyves	0310/97	KE-3
Balatonfenyves	0310/98	KE-3
Balatonfenyves	0310/99	KE-0, KE-3
Balatonfenyves	0311/1	KE-0
Balatonfenyves	0312/1	KE-3
Balatonfenyves	0312/10	KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0312/11	KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0312/12	KE-4
Balatonfenyves	0312/13	KE-4
Balatonfenyves	0312/14	KE-2, KE-4
Balatonfenyves	0312/15	KE-2, KE-4

Balatonfenyves	0312/16	KE-2
Balatonfenyves	0312/17	KE-2
Balatonfenyves	0312/18	KE-2
Balatonfenyves	0312/19	KE-2
Balatonfenyves	0312/2	KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0312/21	KE-2, KE-4
Balatonfenyves	0312/22	KE-2, KE-4
Balatonfenyves	0312/23	KE-2, KE-4, KE-9
Balatonfenyves	0312/24	KE-2, KE-4, KE-9
Balatonfenyves	0312/25	KE-2
Balatonfenyves	0312/3	KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0312/4	KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0312/5	KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0312/6	KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0312/7	KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0312/8	KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0312/9	KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0313/10	KE-3
Balatonfenyves	0313/11	KE-3
Balatonfenyves	0313/12	KE-3
Balatonfenyves	0313/13	KE-3
Balatonfenyves	0313/14	KE-3
Balatonfenyves	0313/15	KE-3
Balatonfenyves	0313/16	KE-3
Balatonfenyves	0313/17	KE-3
Balatonfenyves	0313/18	KE-3
Balatonfenyves	0313/19	KE-3
Balatonfenyves	0313/20	KE-3
Balatonfenyves	0313/3	KE-3
Balatonfenyves	0313/4	KE-3
Balatonfenyves	0313/5	KE-3
Balatonfenyves	0313/6	KE-3
Balatonfenyves	0313/7	KE-3
Balatonfenyves	0313/8	KE-3
Balatonfenyves	0313/9	KE-3
Balatonfenyves	0314/3	KE-9
Balatonfenyves	0315/10	KE-3
Balatonfenyves	0315/11	KE-3
Balatonfenyves	0315/12	KE-3
Balatonfenyves	0315/13	KE-3
Balatonfenyves	0315/14	KE-3
Balatonfenyves	0315/15	KE-3
Balatonfenyves	0315/16	KE-3
Balatonfenyves	0315/17	KE-3
Balatonfenyves	0315/18	KE-3
Balatonfenyves	0315/19	KE-3
Balatonfenyves	0315/20	KE-3
Balatonfenyves	0315/3	KE-3
Balatonfenyves	0315/4	KE-3
Balatonfenyves	0315/5	KE-3
Balatonfenyves	0315/6	KE-3

Balatonfenyves	0315/7	KE-3
Balatonfenyves	0315/8	KE-3
Balatonfenyves	0315/9	KE-3
Balatonfenyves	0316/1	KE-5
Balatonfenyves	0316/10	KE-5
Balatonfenyves	0316/11	KE-5
Balatonfenyves	0316/12	KE-5
Balatonfenyves	0316/13	KE-5
Balatonfenyves	0316/14	KE-5
Balatonfenyves	0316/15	KE-5
Balatonfenyves	0316/16	KE-5
Balatonfenyves	0316/17	KE-5
Balatonfenyves	0316/18	KE-5
Balatonfenyves	0316/19	KE-5
Balatonfenyves	0316/2	KE-5
Balatonfenyves	0316/21	KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0316/22	KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0316/23	KE-3, KE-4
Balatonfenyves	0316/24	KE-5
Balatonfenyves	0316/25	KE-5
Balatonfenyves	0316/3	KE-5
Balatonfenyves	0316/4	KE-5
Balatonfenyves	0316/5	KE-5
Balatonfenyves	0316/6	KE-5
Balatonfenyves	0316/7	KE-5
Balatonfenyves	0316/8	KE-5
Balatonfenyves	0316/9	KE-5
Balatonfenyves	0317/1	KE-0
Balatonfenyves	0317/5a	KE-5
Balatonfenyves	0317/5b	KE-9
Balatonfenyves	0317/6	KE-9
Balatonfenyves	0317/7	KE-9
Balatonfenyves	0318/1	KE-5
Balatonfenyves	0318/10	KE-5
Balatonfenyves	0318/11	KE-5
Balatonfenyves	0318/12	KE-5
Balatonfenyves	0318/13	KE-5
Balatonfenyves	0318/14	KE-5
Balatonfenyves	0318/15	KE-5
Balatonfenyves	0318/16	KE-5
Balatonfenyves	0318/17	KE-5
Balatonfenyves	0318/18	KE-5
Balatonfenyves	0318/19	KE-5
Balatonfenyves	0318/2	KE-5
Balatonfenyves	0318/21	KE-3, KE-6
Balatonfenyves	0318/22	KE-3, KE-6
Balatonfenyves	0318/23	KE-3, KE-6
Balatonfenyves	0318/24	KE-5
Balatonfenyves	0318/25	KE-5
Balatonfenyves	0318/3	KE-5
Balatonfenyves	0318/4	KE-5

Balatonfenyves	0318/5	KE-5
Balatonfenyves	0318/6	KE-5
Balatonfenyves	0318/7	KE-5, KE-6
Balatonfenyves	0318/8	KE-5, KE-6
Balatonfenyves	0318/9	KE-5
Balatonfenyves	0319/10	KE-3
Balatonfenyves	0319/11	KE-3
Balatonfenyves	0319/12	KE-3
Balatonfenyves	0319/13	KE-3
Balatonfenyves	0319/14	KE-3
Balatonfenyves	0319/15	KE-3
Balatonfenyves	0319/16	KE-3
Balatonfenyves	0319/17	KE-3
Balatonfenyves	0319/18	KE-3
Balatonfenyves	0319/19	KE-3
Balatonfenyves	0319/20	KE-3
Balatonfenyves	0319/3	KE-3
Balatonfenyves	0319/4	KE-3
Balatonfenyves	0319/5	KE-3
Balatonfenyves	0319/6	KE-3
Balatonfenyves	0319/7	KE-3
Balatonfenyves	0319/8	KE-3
Balatonfenyves	0319/9	KE-3

3.2.7. A tervezési terület erdőrészeit érintő kezelési egységek

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység
Balatonkeresztúr	2/B	KE-8
Balatonkeresztúr	2/E	KE-7
Balatonkeresztúr	2/F	KE-7
Balatonkeresztúr	2/G	KE-8
Balatonkeresztúr	2/D	KE-7
Balatonkeresztúr	2/M	KE-7
Balatonkeresztúr	2/N	KE-8
Balatonkeresztúr	2/NY	KE-7

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogszabályok és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület a Balatonkeresztúri rétek (HUDD20059) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területekbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

A fent hivatkozott Natura 2000 területen belül kisebb kiterjedésű lápok találhatók, melyek a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján „ex lege” védett természeti területek.

A tervezési terület túlnyomó része magántulajdonban van, a kis hányadú állami tulajdonú területen a SEFAG Zrt. a vagyongekezelő.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

Bevezetés

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a megjelentetett pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő.

A 2014-2020 közötti időszak végeztével – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. és 2022. évre átmeneti időszakot hirdettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásúak – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti évben a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előre láthatóan 2023-tól indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan intézkedés elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdők esetében érhetőek el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészlet területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően változik.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előírás csoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkre lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetők (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár, biotikus károsítás) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A tervezési területen elérhető támogatások rövid ismertetése

3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer

Mezőgazdálkodás

A területen található gyepeken és szántókon az alábbi területalapú támogatások érhetőek el:

- VP-4-10.1.1-15 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés (AKG 2015), VP-4-10.1.1-16 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés (AKG 2016), VP-4-10.1.1-21 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés
- VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 15), VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés,

- ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 18), VP-4-11.1.-11.2.-21 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása
- VP4-12.1.1-16 Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- VP4-4.4.1-16 Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások
- VP4-13.2.1.-16 Kompenzációs kifizetések természeti hátránnyal érintett területeken

Erdőgazdálkodás

A területen található erdők esetében az alábbi területalapú támogatások érhetőek el:

- VP4-12.2.1-16 Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- VP5-8.2.1-16 Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása
- VP5- 8.1.1-16 Erdősítés támogatása
- VP4-15.1.1-17 Erdő-környezetvédelmi kifizetések
- VP-5-8.6.2-16 Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek
- VP5-8.3.1-17 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése
- VP5-8.4.1.-16 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása
- VP5- 8.5.1.-17 Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Mezőgazdálkodás

A mezőgazdasági területek jelenlegi támogatásával az alapvető probléma, hogy a programok nem eléggé specifikusak és nem veszik figyelembe a területen előforduló jelölő értékeket és azok élőhelyigényeit. Emellett probléma az is, hogy a gyepeken lévő cserjés élőhelyszegélyek kiesnek a támogatható területből.

A jelenleg elérhető programokat a Natura 2000 területre specifikus programmal javasolt kiváltani. Ennek a programnak az alapját a jelen tervben rögzített kezelési javaslatok képeznék, amelyek kifejezetten a terület jelölő értékeinek és egyéb védett természeti értékeinek megőrzését célozzák. Ennek keretében kellene felülvizsgálni a cserjés szegélyélőhelyek támogatható területbe vonásának lehetőségét, hogy azok fenntartása ne okozzon jövedelemkiesést a gazdálkodónak. A tervben foglalt javaslatoknak megfelelően a cserjések a terület maximum 10%-ig kellene, hogy támogathatók legyenek. A támogatásra jogosult területek alapegységét a kezelési egységek jelentenék, így egy, az adott élőhelyre specifikus kezelési előírás sorból lehetne válogatni a vállalni kívánt korlátozásokat. A jogszabályban rögzített előírásokért nem járna kifizetés ebben a programban, hiszen ezeket hivatott fedezni a kompenzációs támogatás. A lehívható támogatás mértéke a jövedelemkieséssel, illetve beruházási költséggel arányosan, de az előírás természetvédelmi hozadékát is figyelembe véve kerülne megállapításra. A jelenlegi AKG programokkal ellentétben nem tematikus előírás-csoportok nagy előírás-csomagjai közül lehetne választani fix támogatási összeggel, hanem egyes előírások közül választhatna minden gazdálkodó annyit, amennyit vállalni hajlandó. Ebben a rendszerben az előírásonként igényelhető támogatás összege lenne az, ami arra ösztönzi a gazdálkodókat, hogy minél többet vállaljanak az előírás-javaslatok közül.

Erdőgazdálkodás

A jelenlegi erdő-környezetvédelmi program tematikus előírás csoportjait a Natura 2000 területre specifikus programmal javasolt kiváltani. Ennek a programnak az alapját a jelen tervben rögzített előírás-javaslatok képeznék, amelyek kifejezetten a terület jelölő értékeinek és egyéb védett természeti értékeinek megőrzését célozzák. A támogatásra jogosult területek alapegységét a kezelési egységek jelentenék, így egy, az adott élőhelyre specifikus kezelési előírás sorból lehetne válogatni a vállalni kívánt korlátozásokat. Az erdőtervben rögzített előírásokért nem járna kifizetés ebben a programban, hiszen ezeket hivatott fedezni a kompenzációs támogatás. A lehívható támogatás mértéke a jövedelemkieséssel, illetve beruházási költséggel arányosan, de az előírás természetvédelmi hozadékát is figyelembe véve kerülne megállapításra. A jelenlegi EKV programokkal ellentétben nem tematikus előírás csoportok nagy előírás csomagjai közül lehetne választani fix támogatási összeggel, hanem egyes előírások közül választhatna minden gazdálkodó annyit, amennyit vállalni hajlandó. Ebben a rendszerben az előírásenként igényelhető támogatás összege lenne az, ami arra ösztönzi a gazdálkodókat, hogy minél többet vállaljanak az előírások közül. A rendszer elindításához szükséges a kezelési egységek és az erdőrészek átfedésének egyeztetése. Amennyire lehetséges kívánatos az erdőrészelehatárokat a kezelési egységek határaihoz igazítani. Ahol ez nem lehetséges a kezelési egységeket állományrészekként kell elkülöníteni a részleten belül.

3.3.2. Pályázati források

2. táblázat: lezárult pályázatok

Kód	Cím	Kedvezményezett	Időtartam	Költségvetés	Fenntartási tervhez való kapcsolódás
SH/4/12	A Közösségi jelentőségű, illetve védett és fokozottan védett állatfajok felmérése és monitoring módszertan kidolgozása Vas, Zala és Somogy megye Natura 20000 területein	Konzorcium az BfNPI részvételével	2012-2015	250.791.320 Ft	A megalapozó dokumentáció elkészítéséhez kapcsolódó felmérések.

3.3.3. Egyéb

A kezelési javaslatok megvalósításához egyéb eszközök nem szükségesek.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

A célcsoportok elérésére alkalmas kommunikációs elemek a tervezési munkához és a kommunikáció céljaihoz kerültek kiválasztásra.

Az egyes elemek alkalmazása és megvalósításuk a fenntartási terv készülségi fázisaihoz igazodott, figyelembe véve a jogszabályban előírt, a tervek egyeztetésébe kötelezően bevonandók körét. Egy-egy kommunikációs cél megvalósulását többféle elem tette lehetővé.

A kommunikációs munka első lépése a postai levelek kiküldése volt az érintetteknek. A további kommunikáció alapját a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság honlapja képezte, amelyen elérhető volt minden fontos információ és tervanyag. A honlapon elérhetővé vált minden fontos információ és tervanyag. A kiküldött postai és elektronikus levelek, mind tartalmazták a honlap elérhetőségét.

A felhasznált kommunikációs elemek táblázatos formában kerülnek bemutatásra.

A tervezetthez képest a kommunikációs eszközöket jelentősen csökkenteni kellett a tervek készítés során. A kialakult pandémiás helyzetben, és az ezzel kapcsolatos jogszabályokban megjelenő korlátozások miatt, a személyes jelenlétet követelő eszközöket törölni kellett. Ezért a tervezési folyamat kommunikációja levelezésben és az online lehetőségek kihasználásával folyt.

Az alkalmazott kommunikációs eszközök a Balatonkeresztúri rétek Natura 2000 terület fenntartási tervének készítése során:

Kommunikációs eszközök és rövid jellemzésük	Érintett célcsoportok	Kommunikációs eszköz funkciói						Igazoló dokumentum
		A Natura 2000 hálózat bemutatása	A tervezési folyamat bemutatása	Információk egyeztetése, kérése	Fenntartási terv véleményezése	Fejlesztési igények felmérése	Konkrét kérdések tisztázása	
<p>Honlap: Balatonkeresztúri rétek Natura 2000 terület honlapja http://bfnp.hu/hu/keszulo-natura-2000-fenntartasi-tervek Az egyeztetési tervanyagok közzétételének leghatékonyabb módja lehet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tulajdonosok - gazdálkodók - önkormányzatok - civil szervezetek - lakosság - falugazd. és agrárk. tanácsadók - gazdakörök - vadásztársaságok - állami szakmai szervezetek 	X	X	X	X	X	-	internetes elérhetőség, honlap címe
<p>Küldött postai levél, e-mail: Önkormányzatok, falugazdászok, agrárkamara, állami sz. e-mailes tájékoztatása, valamint az önkormányzatoktól kapott tulajdonosi adatok alapján a tulajdonosok nagy részének levélben történő értesítése</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tulajdonosok - gazdálkodók - önkormányzatok - civil szervezetek - lakosság - falugazd. és agrárkam. tanács 	X	X	X	X	X	-	levélről másolat, kinyomtatott e-mail, kinyomtatott kérdőív

Kommunikációs eszközök és rövid jellemzésük	Érintett célcsoportok	Kommunikációs eszköz funkciói						Igazoló dokumentum
		A Natura 2000 hálózat bemutatása	A tervezési folyamat bemutatása	Információk egyeztetése, kérése	Fenntartási terv véleményezése	Fejlesztési igények felmérése	Konkrét kérdések tisztázása	
történik. A levél mellé minden esetben kitöltendő, visszaküldendő kérdőív kerül megküldésre.	adók - gazdakörök - vadásztársaságok - állami szakmai szervezetek							

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Területi illetékesség szerint kerültek összegyűjtésre a kommunikáció címzettjei. A kapott információk a megalapozó dokumentáció készítése során figyelembevételre kerültek, az érintettek helyismerete és a rendelkezésre álló adatok segítették a tervezést. További érintettek kerültek még megszólításra az első körben kiküldött levelek alapján a címzettektől beérkező javaslatok alapján.

Célcsoport	Szervezet/személy neve
Önkormányzat(ok)	Balatonfenyves Község Önkormányzata
	Balatonkeresztúr Község Önkormányzata
	Kéthely Község Önkormányzata
Civil szervezetek (helyi önkormányzat javaslata alapján is)	Dél-Balaton Természetvédelmi Egyesület
	MME Dél-Balaton Természetvédelmi Csoport
Hatóságok, Hivatalok	Somogy Megyei Kormányhivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály
	Baranya Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály
	Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
	SMKH KJH Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály
	Somogy Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztály
	SMKH KJH Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály
	Somogy Megyei Kormányhivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály - Erdészeti Osztály
	Somogy Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Tulajdonosok, gazdálkodók, vagyongazdálkodók	10 magánszemély
	1 vállalkozás

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Az egyeztetés keretében az érintetteknek megküldtük a terv utolsó egyeztetési változatát. A válaszadásra két hetes időintervallumot adtunk meg. A táblázat a terv szempontjából hangsúlyos véleményeket, és azok beépítésének módját tartalmazza:

Véleményező		Vélemény	Intézkedés/ Válasz
Balatonfenyves Önkormányzata	Község	Előzetes adatszolgáltatást adott az egyeztetési anyagot nem véleményezte	Az adatszolgáltatás beépült a tervbe
Balatonkeresztúr Önkormányzata	Község	Előzetes adatszolgáltatást adott az egyeztetési anyagot nem véleményezte	Az adatszolgáltatás beépült a tervbe
Kéthely Önkormányzata	Község	Előzetes adatszolgáltatást adott az egyeztetési anyagot nem véleményezte	Az adatszolgáltatás beépült a tervbe
Hubertus Agráripari Bt.		Előzetes adatszolgáltatást adott az egyeztetési anyagot nem véleményezte	Az adatszolgáltatás beépült a tervbe
5 tulajdonos/gazdálkodó		Előzetes adatszolgáltatást adott az egyeztetési anyagot nem véleményezte	Az adatszolgáltatás beépült a tervbe
Dél-dunántúli Igazgatóság	Vízügyi	Javasoljuk az 1.7 fejezetben a Vízyűjtő gazdálkodási tervre vonatkozó utolsó mondatot a következők szerint módosítani: „A tervezési terület a Balaton részvízyűjtő területen belül a Balaton közvetlen (4-2) tervezési alegység területén helyezkedik el.” ...kérjük a 3. fejezetben álló és folyóvizeket tartalmazó kezelési egységek megléte esetén annak feltüntetését, hogy a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság alapfeladatának megfelelően a szükséges fenntartási munkákat az általa vagyongezelt területeken elvégzi.	Beépítve a tervbe. Beépítve a tervbe.
Somogy Kormányhivatal Agrárügyi Környezetvédelmi Főosztály	Megyei Kaposvári és	A kormányhivatalnak a tervben foglaltakkal kapcsolatban kifogása nem merült fel és kiegészítő javaslattal nem kíván élni.	
Balatonfenyves Önkormányzata	Község	Az 5. oldalon, az 1.7 Tervezési és egyéb előírások, Településrendezési eszközök	A tervben javítva.

Véleményező	Vélemény	Intézkedés/ Válasz
	<p>pont alatt, Balatonfenyves Helyi Építési Szabályzatára történő hivatkozás nem megfelelő, melyet kérném szíveskedjenek javítani.</p> <p>A hatályos HÉSZ: Balatonfenyves Község Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2020.(IX.25.) számú önkormányzati rendelete BALATONFENYVES KÖZSÉG HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATÁRÓL.</p> <p>A fenntartási terv egyéb részeit áttanulmányoztuk, tartalmát megismertük, azzal egyetértünk, további észrevételt nem kívánunk tenni.</p>	

AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUDD20059 Balatonkeresztúri rétek különleges természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUDD20059 Balatonkeresztúri rétek Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, jóváhagyta:

Balczó Bertalan

természetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2021. december „15.”

AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUDD20059 Balatonkeresztúri rétek különleges természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUDD20059 Balatonkeresztúri rétek Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, jóváhagyta:

Balczó Bertalan

természetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2021. december „15.”